

JURBARKO R. VIEŠVILĖS PAGRINDINĖ MOKYKLA

IŠORINIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

Vertinimo laikas – 2017 m. vasario 6-9 d.

Išorės vertintojai stebėjo 56 pamokas, neformaliojo švietimo užsiėmimus (tai sudaro apie 26 proc. užsiėmimų, vykstančių mokykloje per keturias dienas, arba apie 21 proc. – vykstančių per savaitę), iš jų vertinta – 54. Vizito metu buvo gilnamasi į mokinių, mokytojų veiklą pamokose, mokyklos vadovų ir aptarnaujančio personalo darbą. Jie stebėti darbo vietose, klasėse, koridoriuose, valgykloje, mokyklos kieme. Išorinio vertinimo savaitę stebėtas 21 mokytojo vedamas užsiėmimas. Vizito metu išorės vertintojai kalbėjosi su mokytojais bei kitais mokyklos darbuotojais, mokiniais ir mokinių tėvais, dalyvavo penkiuose susitikimuose su įvairiomis mokykloje veikiančiomis darbo grupėmis, savivaldos institucijomis. Analizuoti mokyklos veiklos, mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentai, mokinių kontrolinių darbų sąsiuviniai.

Vertinant vadovautasi tais pačiais, kaip ir mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo, rodikliais, atsižvelgta į Bendrąsias programas. Išskiriant mokyklos stipriuosius bei tobulintinus veiklos aspektus, greta teiginių nurodomi pagalbiniai rodikliai (pavyzdžiui, 1.2.1., 2.2.2., 3.1.2. ir t. t.), kuriuos mokykla gali perskaityti, pasitikslinti, naudodamasi LR švietimo ir mokslo ministro 2016 m. kovo 29 d. patvirtinta „Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika“.

Vertindami veiklą mokykloje, išorės vertintojai dažniausiai vartojo terminus:

- „labai gerai“, „veiksmingai“, „kryptingai“ – minimą veiklą, patirtį verta paskleisti už mokyklos ribų;
- „gerai“, „paveikiai“, „tinkamai“ – minimą veiklą, patirtį verta skleisti mokykloje;
- „neblogai“, „patenkinamai“, „vidutiniškai“, „nesistemiškai“ – veikla mokykloje tinkama, bet yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti;
- „prastai“, „nepatenkinamai“, „neveiksmingai“, „netinkamai“ – veiklą mokykloje būtina tobulinti.

Išorės vertintojų komanda yra įsitikinusi, kad visus rekomenduojamus patobulinimus mokykla gali įgyvendinti veiksmingiau panaudodama savo vidaus išteklius bei pasitelkdama išorės partnerius. Mokyklai būtų naudinga pagalba panaudojant įsivertinimo metu gautus duomenis mokyklos veiklos planavimui, seminarai ar konsultacijos su specialistais apie aktyvinančių ir bendradarbiavimą skatinančių mokymo metodų panaudojimą bei mokinių pasiekimų pamatavimą pamokose.

I. MOKYKLOS STIPRIEJI IR TOBULINTINI VEIKLOS ASPEKTAI

Stiprieji mokyklos veiklos aspektai

1. Socialinių įgūdžių ugdymas (1.1.1. – 3 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).
2. Pagalba renkantis mokymosi kryptį (1.1.1. – 3 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).
3. Neformaliojo vaikų švietimo veikla (1.2.1. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).
4. Mokinių elgesio valdymas pamokoje aiškėmis, sutartomis taisyklėmis (2.2.2. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).
5. Aplinkų tinkamumas mokymuisi ir bendravimui (3.1.2. – 3 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).
6. Mokinių darbų panaudojimas mokyklos erdvių dekoravimui (3.1.3. – 3 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).
7. Ugdymas už mokyklos ribų (3.2.1. – 3 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).
8. Pasitikėjimas mokyklos vadovais (4.1.2. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).
9. Geranoriškumu grįsti mokyklos bendruomenės santykiai (4.2.1. – 3 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).

10. Bendradarbiavimas su vietos bendruomene ir socialiniais partneriais (4.2.3. – 3 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).

Tobulintini mokyklos veiklos aspektai

1. Mokinių pasiekimų ir pažangos pamokoje optimalumas (1.2.1. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 2 lygis).
2. Mokymosi metodų įvairovė pamokoje (2.2.1. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 2 lygis).
3. Užduočių ir veiklos individualizavimas bei diferencijavimas pamokoje (2.2.2. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 2 lygis).
4. Vertinimo kriterijų pateikimas ir aptarimas (2.4.1. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 2 lygis).
5. Įvairiapusiškas IKT panaudojimas pamokoje (3.2.2. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 2 lygis).

II. KETURIŲ VEIKLOS SRIČIŲ VERTINIMAS

1. REZULTATAI

Asmenybės branda vertinama gerai (3 lygis), asmenybės tapsmas – tinkamas (3 lygis) Dauguma mokinių suvokia savo asmenybės unikalumą, žino savo gabumus ir polinkius, moka įsivertinti asmeninę kompetenciją. Tai iliustruoja mokykloje praėjusiais metais pradėti pildyti „Individualios mokinio pažangos lapai“. Šių lapų duomenys, pokalbiai su Mokinių taryba, mokyklos Vaiko gerovės komisija atskleidė, kad dauguma mokinių pasitiki savo jėgomis, yra atkaklūs, geba valdyti emocijas, spręsti problemas. Mokykla yra sąžiningumo mokyklų tinklo narė, mokiniai yra mokomi būti atspariais neigiamoms įtakoms. Mokykla turi parengusi programą ir įsitraukusi į sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą. Mokyklos erdvėse akcentuojamos sveiko gyvenimo būdo nuostatos: informacija apie sveikos ir subalansuotos mitybos svarbą, stendai su pirmosios pagalbos teikimo taisyklėmis, plakatai, propaguojantys sveiką gyvenseną. Mokykla aktyviai dalyvauja nacionalinėje programoje „Sveikatą stiprinanti mokykla“. Šiomis priemonėmis, taip pat įgyvendinant socialines akcijas mokiniai motyvuojami rinktis sveiką gyvenimo būdą. Siekiant pažinti mokinius vykdomi tyrimai: patyčių paplitimo, 1 ir 5 klasių mokinių adaptacijos, požiūrio į narkotines ir psichotropines medžiagas.

Mokinių socialumas ugdomas organizuojant socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo veiklas bei programas: „Savaitė be patyčių“, „Tolerancijos diena“, „Visos pasakos baigiasi laimingai“, „Būk saugus kelyje“, „Keisk cigaretę į obuolį“, „Antras žingsnis“, „Žipio draugai“ ir kt. Mokykloje parengtas ir tinkamai įgyvendinamas Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos, Rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo, Sveikatos ugdymo bendrosios programos, Ugdymo karjerai programos integravimo į ugdymo turinį aprašas. Mokiniai nori ir moka bendrauti, bendradarbiauti, dalyvauti bendrose veiklose, prisiimti atsakomybę.

Mokykla viešina informaciją apie ugdytinių dalyvavimą rajono, šalies ir tarptautiniuose renginiuose. Mokiniai mokomi rūpintis aplinkos, bendruomenės, šalies gerove ir prisidėti ją kuriant. Pokalbiai su mokyklos bendruomenės nariais atskleidė, kad įstaigoje sudarytos palankios sąlygos kiekvienam bendruomenės nariui siūlyti ir įgyvendinti savo iniciatyvas. Mokyklos socialinė pedagogė pildo teikiamų socialinių paslaugų registrą. Mokykloje yra patvirtintas mokinių elgesio vertinimo tvarkos aprašas. Visose klasėse bei kitose mokyklos erdvėse yra stendai su mokinio elgesio taisyklėmis. Daugumoje stebėtų veiklų mokiniai buvo geranoriški ir

tolerantiški vieni kitiems. Mokykloje lanksčiai dirbama su Viešvilės „Skalvijos“ vaikų globos namų ugdytiniais. Išorės vertintojų komanda daro išvadą, kad socialinių įgūdžių ugdymas yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas.

Mokinių gyvenimo planavimo įgūdžiai mokykloje ugdomi tinkamai. Vienas iš mokyklos deklaruojamų siekių – auginti darbštą, dorą, pilietišką, kūrybingą, gebantį kritiškai mąstyti jauną žmogų, siekiantį visą gyvenimą mokytis. Pokalbiai su mokiniais atskleidė, kad dauguma jų supranta išsilavinimo ir mokymosi vertę, turi tolesnio mokymosi siekių ir planų. Organizuojami bendri renginiai, dalyvaujama akcijose, kuriose įdomūs savo veikla, asmeniniu požiūriu žmonės susitinka su mokiniais, skatindami juos tobulinti savo gebėjimus, daryti pažangą. Dvejus metus buvo vykdomas mokinių ugdymo karjerai projektas „Kam to reikia“, kurio metu vyko daug naudingų, įdomių susitikimų su asmeninę, visuomeninę karjerą padariusiais žmonėmis, dalyvauta projekte „Kultūros impulsai Lietuvos mokykloms“. Už karjeros ugdymo programos įgyvendinimą atsakinga karjeros koordinatorė matematikos mokytoja. Mokykloje 5–10 klasių mokiniai pildė karjeros planus, kuriuose mokomi išsikelti asmeninius tikslus, koreguoti ir atnaujinti juos. Jie pildomi per klasės valandėles, atskirų dalykų pamokas. Per mokslo metus pagal mokyklos ugdymo planą dvi dienos skiriamos karjeros ugdymui organizuojant du renginius: „Šok į tėvų klumpes“ ir „Kaziuko mugė“. Planuojant tolimesnį mokinių mokymąsi bendradarbiaujama su Jurbarko Antano Giedraičio–Giedriaus gimnazija, Smalininkų technologijų ir verslo mokykla, Jurbarko teritorine darbo birža. Pasirenkamųjų dalykų pasiūlą riboja mokinio krepšelio lėšų stygius bei mažas mokinių skaičius klasėse. Mokyklos veikla teikiant pagalbą renkantis mokymosi kryptį yra išskiriamas kaip vienas stipriųjų mokyklos veiklos aspektų.

Kiekvieno mokinio įgytų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų visumos lygio optimalumas vidutiniškas. Pokalbiai su direktorės pavaduotoja ugdymui, metodinių grupių vadovėmis atskleidė, kad klasių vadovės analizuoja mokinių pasiekimus, aptaria juos su mokiniais klasių valandėlių metu, susitikimuose su tėvais. Pavaduotoja ugdymui kaupia apibendrintą informaciją apie atskirų klasių lankomumą, mokinių pasiekimus. 2015–2016 mokslo metais (po papildomų darbų) 13 mokinių (9,6 proc.) turėjo neigiamų metinių įvertinimų ir nepasiekė atskirų dalykų patenkinamo pasiekimų lygmens, aprašyto Bendrosiose programose. Mokinių, pasiekusių visų mokomųjų dalykų aukštesnį ir pagrindinį lygį dalis nėra didelė: 1 kl. – 10 mokinių (71 proc.), 2 kl. – 3 mokiniai (27 proc.), 3 kl. – 3 mokiniai (27 proc.), 4 kl. – 5 mokiniai (31 proc.), 5 kl. – 5 mokiniai (31 proc.), 6 kl. – 1 mokinys (8 proc.), 7 kl. – 4 mokiniai (27 proc.), 8 kl. – 1 mokinys (8 proc.), 9 ir 10 klasėse tokių mokinių nebuvo. Dauguma mokinių (63,7 proc.) 2015–2016 mokslo metais pasiekė patenkinamą pasiekimų lygį.

Vizito metu veiksminga mokinių pažanga stebėta ir fiksuota nedidelėje dalyje pamokų. Tai stebėta dviejuose lietuvių k. pamokose 4 kl., tikybos pamokose 1 ir 8 kl., matematikos pamokoje 4 kl., technologijų pamokoje 5 kl., etikos pamokoje 6 kl., gamtos ir žmogaus pamokoje 5 kl., muzikos pamokoje 6 kl., pasaulio pažinimo pamokoje 4 kl. Pamokų stebėjimo protokoluose (54 stebėtos vertintos pamokos) užfiksuotos informacijos analizė rodo, kad:

- tik dalis mokinių pamokose sėkmingai įgyvendino mokymosi uždavinį;
- mokymosi pasiekimų matavimas retai sietas su mokymosi uždaviniu;
- ne visada pasirinkti veiksmingi pasiekimų matavimo būdai.

Vertintojai daro išvadą, kad individualios pažangos matavimo pamokoje optimalumas yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Mokykloje reikėtų susitarti dėl kiekvieno mokinio daromos pažangos stebėjimo ir fiksavimo pamokose atsižvelgiant į Bendrųjų programų reikalavimus ir realius mokinių gebėjimus. Daugiau dėmesio reikėtų skirti pasiekimų vertinimo kriterijams. Mokymosi uždavinyje nurodyti sėkmės kriterijai sudarytų galimybes tobulinti pasiekimų ir pažangos pamokoje matavimą. Siekiant pasiekimų ir pažangos visybiškumo

mokykloje pradėta kurti individualios mokinio pažangos stebėjimo sistema. Siekiama, kad mokiniai turėtų būtinų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų (t.y. žinių bei supratimo, praktinių gebėjimų bei pozityvią vertybinę orientaciją) visumą. Tačiau mokinių pažanga įgyjant kompetencijas nėra sistemingai atpažįstama ir matuojama, kadangi kompetencijų ugdymas neatsispindėjo vertintojų stebėtų pamokų mokymo(si) uždaviniuose bei aptariant pasiekimus ir pažangą. Mokyklai tikslinga toliau plėtoti susitarimus, jog pasiekimų ir pažangos planavimas turi būti grindžiamas informacija apie mokinio kompetencijų lygį, jo pasiekimų įrodymais ir dialogu su mokiniu.

Mokykla iš kitų rajono savivaldybės mokyklų labiausiai išsiskiria savo aktyvia neformaliojo švietimo veikla, ypač gamtosaugine. Neformalusis vaikų švietimas gerai tenkina mokinių saviugdos ir saviraiškos poreikius, dera su mokyklos veiklos uždaviniais, vertybėmis, tradicijomis, kontekstu. Neformaliojo švietimo veikloms organizuoti mokykla panaudoja visas Bendruosiuose ugdymo planuose numatytas valandas. Pokalbiai su Mokinių taryba, mokinių tėvų atstovais atskleidė, kad bendruomenę tenkina įvairi neformaliojo švietimo veikla. Mokykloje labai aktyvios mokinių organizacijos: skautai, mokinių grupė „Miško bičiuliai“. Vykdomus neformaliojo švietimo užsiėmimus lanko dauguma mokyklos mokinių – 94 (76,4 proc.). Dalis mokinių – 54 (43,9 proc.) lanko kitas neformaliojo švietimo teikėjų vykdomas programas. Mokyklos mokiniai aktyviai dalyvauja beveik visuose rajone organizuojamuose konkursuose, varžybose ir pasiekia gerų rezultatų, tampa prizininkais ar nugalėtojais. Ypač gerų rezultatų pasiekia mokyklos skaitovai (pastaruosius dvejus metus mokyklos atstovai respublikiniame ture laimi prizines vietas), jaunieji miško bičiuliai (respublikinių konkursų prizininkai), sportininkai, pradinukai saugaus eismo konkurse „Šviesoforas“. Įvertinę surinktus duomenis išorės vertintojai daro išvadą, kad neformaliojo švietimo veikla paveiki ir yra vienas iš stipriųjų mokyklos veiklos aspektų.

Mokyklos pasiekimai ir pažanga vertinama vidutiniškai (2 lygis).

Mokykla kaupia informaciją apie mokinių pasiekimų rezultatyvumą. 2015–2016 mokslo metų pradinio ugdymo programos mokinių akademiniai rezultatai geri: 100 proc. pažangumas ir 38 proc. kokybė. Pagrindinio ugdymo mokinių akademiniai rezultatai vidutiniški: pažangumas – 84 proc., kokybė – 13 proc. Mokyklos 10 klasės mokiniai dalyvauja pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimuose, 2, 4, 6, 8 klasių mokiniai projekto „Standartizuotų mokinių pasiekimų vertinimo ir įsivertinimo įrankių bendrojo lavinimo mokykloms kūrimas“ testuose, kituose tyrimuose (nacionaliniai mokinių pasiekimų tyrimai, ICCS 2016 testavimas, IEA tarptautinis informacinio ir kompiuterinio raštingumo tyrimas).

Išanalizavus standartizuotų testų rezultatus nustatyta, kad daugumos 4, 6 ir 8 klasių mokinių pasiekimai yra patenkinamo ir pagrindinio pasiekimų lygmens. Lyginant skirtingų vietovių mokyklų mokinių pasiekimus pažymėtina, kad Viešvilės pagrindinės mokyklos mokinių pasiekimai yra geresni už kitų šalies kaimo mokyklų. Lyginat mokinių pasiekimus pagal mokyklos tipą, t.y. su kitomis Lietuvos pagrindinėmis mokyklomis, mokinių pasiekimai taip pat yra geresni. Vertinat tiek standartizuotų testų, tiek nacionalinio pasiekimų tyrimų duomenų ataskaitas vertėtų atkreipti dėmesį į mokyklos pridėtinės vertės rodiklį ir mokyklos klimato rodiklį, kurie yra neigiami. Mokyklos profilių analizė atskleidžia ir išskylančias ugdymo ir mokinių mokymosi pasiekimų problemas, tokias kaip aukštesniųjų mąstymo gebėjimų, žinių taikymo, mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymas.

Mokykla atsakingai teikia duomenis apie mokinių ir mokyklos pasiekimus savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai – Jurbarko rajono savivaldybės administracijai, valstybei – Nacionalinei mokyklų vertinimo agentūrai pildydama bendrojo ugdymo mokyklų įsivertinimo ir pažangos anketą, mokinių tėvams – individualiuose pokalbiuose, klasių susirinkimuose, vietos bendruomenei – Mokyklos tarybos posėdžiuose. Dalimi mokinių ir mokyklos pasiekimų vertinimo rezultatų remiamasi informuojant tėvus ir visuomenę apie ugdymo(si) rezultatus ir kokybę mokyklos interneto svetainėje skelbiant informaciją apie standartizuotų testų rezultatus.

2. UGDYMAS(IS) IR MOKINIŲ PATIRTYS

Ugdymo(si) planavimas vertinamas vidutiniškai (2 lygis). Tokia išvada grindžiama rodiklių Ugdymo(si) tikslai, Ugdymo planai ir tvarkaraščiai ir Orientavimasis į mokinių poreikius apibendrintu vertinimu.

Mokykla vykdo ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo ir neformaliojo švietimo programas. Mokytojai pakankamai nuosekliai vadovaujasi patvirtintomis pradinio ir pagrindinio ugdymo Bendrosiomis programomis ir jų įgyvendinimo planais, ugdymo turinį stengiasi planuoti ir įgyvendinti atsižvelgdami į konkrečius mokinių ugdymo(si) poreikius. Dokumentų analizė, pokalbiai su metodinių grupių vadovais ir direktorės pavaduotoja ugdymui patvirtina, kad mokykloje neblogai susitarta dėl ilgalaikio planavimo – mokytojai rengia numatytos struktūros dalykų ilgalaikius planus, neformaliojo švietimo, klasės vadovo, vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo programas. Tačiau išorės vertintojams pateiktų ilgalaikių planų analizė parodė, kad ne visada detalizuojamas vertinimas, dažniausiai nusakomas bendromis sąvokomis, pavyzdžiui, „formuojamasis“, „diagnostinis“, „apibendrinamasis“, nepakankamai konkrečiai aprašomi tikėtini mokinių pasiekimai, per mažai orientuojamasi į mokymosi pažangą, nekonkretizuojamos individualios mokinių galimybės ir poreikiai.

Ugdymo planai ir tvarkaraščiai neblogi (2 lygis). Vadovaujantis 2015–2016 ir 2016–2017 m. m. bendraisiais ugdymo planais (toliau – BUP) neblogai parengtas mokyklos ugdymo planas ugdymo programoms įgyvendinti. Mokyklos ugdymo planą parengė darbo grupė, šis dokumentas skelbiamas mokyklos interneto svetainėje. Vykdamas pradinio ugdymo ir pagrindinio ugdymo programas užtikrinamas minimalus skiriamų pamokų skaičius per savaitę.

Pamokų tvarkaraštis atitinka higienos normos reikalavimus ir sudaro neblogas galimybes įgyvendinti ugdymo planus, nors rengiant pamokų tvarkaraščius tenka atsižvelgti į nepagrindinėse pareigose dirbančių mokytojų darbo grafikus. Dėl šios priežasties sudarant tvarkaraščius ne visada išnaudojamos darbingiausios savaitės dienos ir mokymosi krūvis mokiniams ne visuomet yra tolygus. Pavyzdžiui, 6, 7, 9 klasėms antradienio tvarkaraštyje yra keturios–penkios nesunkios pamokos: technologijos (2), kūno kultūra, tikyba, dailė. Derinamas pradinio ugdymo ir 5–10 klasių kūno kultūros pamokų laikas sporto salėje. Patenkinami mokinių pageidavimai dėl dorinio ugdymo mokymosi. Pokalbiuose Vaiko gerovės komisijos nariai, metodinių grupių atstovai patvirtino, kad mokytojai aptaria mokymosi krūvio ir namų darbų skyrimo klausimus, derina kontrolinių darbų tvarkaraščius.

Mokykloje ugdomas 21 specialiųjų ugdymosi poreikių turintis mokinių. Keturi ugdomi pagal individualizuotas (trys pradinėse klasėse ir vienas pagrindinio ugdymo) ir 17 pagal pritaikytas programas. Su specialiųjų poreikių mokiniams dirba trys pagalbos mokiniui specialistai: specialusis pedagogas (0,75 etato), logopedas (0,5 etato) ir socialinis pedagogas (1 etatas). Dalykų mokytojai, kurių klasėse yra specialiųjų poreikių mokinių, kartu su specialiuoju pedagogu rengia pritaikytas arba individualias programas. Poreikių nustatymą ir pagalbos teikimą mokykloje koordinuoja Vaiko gerovės komisija. Bendradarbiaujama su Jurbarko pedagogine psichologine tarnyba. Mokyklos teigimu, dirbant su specialiųjų poreikių mokiniams, taikomi įvairesni darbo būdai, formos, naudojamos vaizdinės priemonės, žaidybiniai elementai. Tačiau stebėtose pamokose retai fiksuotas veiksmingas užduočių, veiklos ar tempo diferencijavimas ir individualizavimas.

Pamokų stebėjimo protokoluose užfiksuotos informacijos analizė leidžia teigti, kad mokytojai savo profesinę praktiką daugiausia (68,5 proc.) grindžia klasikinės poveikio pedagoginės paradigmos nuostatomis. Vertintojai vizito metu daugiausiai stebėjo tradicinių pamokų (83,3 proc.), bandymas dirbti šiuolaikiškai stebėtas dalyje (14,8 proc.) pamokų ir tik (1,9 proc.) pamokų mokytojai dirbo šiuolaikiškai. Atliekant pamokų stebėjimo protokolų analizę išsiaiškinta, kad vadovavimo mokymuisi kokybė skirtingų klasių pamokose nėra tolygi, tai leidžia daryti prielaidą, kad dažniausia ji priklauso nuo mokytojo darbo planavimo, tikėjimo mokinio galiomis ir gebėjimo įprasminti mokinių mokymąsi. Geriausiai mokymuisi mokytojai vadovavo 4 ir 6 klasėse. Mokytojai turi tam tikrų lūkesčių, susijusių su atskirais mokiniams ar visa klase. Šiuos lūkesčius atskleidžia pamokos uždaviniai, skiriamos užduotys ir veiklos. Mokiniai išvelgia mokymosi prasmę, kai patys geba išsakyti individualius mokymosi lūkesčius arba kai mokytojas suformuluoja aiškų, pamatuojamą pamokos uždavinį. Ši išvalga grindžiama mokymosi uždavinių semantinės analizės

rezultatais, nes tik dalyje (24,1 proc.) stebėtų pamokų formuluotas konkretus, mokiniams suprantamas, į pamatuojamą veiklos rezultatą nukreiptas mokymosi uždavinys.

Veiklų, skatinančių mokinių entuziazmą ir smalsumą, aktyvių mokymosi metodų taikymas pamokose yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Darytina prielaida, kad aktyvaus mokymo organizavimas sudarytų galimybes mokiniams laisvai reikšti mintis, skatintų smalsumą, mokytų gerbti kitų idėjas, įgalintų savarankiškai priimti sprendimus. Tikėtina, kad pamokose kuriant aplinką, kuri įgalintų kiekvieną mokinį veikti, nebijant suklysti ir pripažinti savo klaidas, nuolat ieškoti ir atrasti, drąsiai įgyvendinti kilusias idėjas, mokymasis būtų sėkmingesnis, mokiniai labiau įsitrauktų į mokymąsi, dažniau patirtų mokymosi džiaugsmą.

Ugdymo(si) organizavimas vertinamas patenkinamai, išskyrus mokinių elgesio valdymą pamokoje aiškiais, sutartomis taisyklėmis, kuris vertinamas gerai ir yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas. Mokyklos ugdymo plane numatyti bendro pobūdžio diferencijavimo principai, t.y. mokiniui turi būti pritaikomi mokymosi uždaviniai ir užduotys, ugdymo turinys, metodai, mokymo(si) priemonės, tempas, mokymosi aplinka ir skiriamas laikas. Klasės į grupes dalijamos tik per užsienio kalbų ir dorinio ugdymo pamokas. mokymo ir mokymosi diferencijavimas yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Mokytojams vertėtų labiau atsižvelgti į skirtingus mokinių mokymosi poreikius (mokymosi stilius, gebėjimus, polinkius) ir, organizuojant mokymą(si), suteikti mokiniams galimybių dirbti skirtingu tempu, atlikti skirtingo lygmens užduotis, rinktis skirtingas mokymosi priemones ir informacijos šaltinius. Tikėtina, kad tai sudarytų sąlygas kiekvienam mokiniui mokytiis jam priimtinu pajėgumu bei siekti asmeninės pažangos pagal savo gebėjimus ir polinkius.

Mokyklos vadovai skatina ir palaiko integruoto ugdymo plėtrą. Prasmingos integracijos siekiama organizuojant popamokinius renginius, netradicinio ugdymo dienas, įgyvendinant neformaliojo švietimo programas. Bendrųjų kompetencijų, gyvenimo įgūdžių ugdymo, prevencinės programos integruojamos į mokomųjų dalykų programų turinį, neformaliojo vaikų švietimo programas, klasių vadovų veiklą. Programų integravimas aptartas mokyklos ugdymo plane bei programų integravimo į ugdymo turinį apraše, kuriame susitarta planuoti integruojamųjų dalykų programų turinį, konkretizuoti temas, atsižvelgiant į mokinių amžių, patirtį, ugdomosios veiklos pobūdį. Ilgalaikiai planai rodo, kad dauguma mokytojų integraciją planuoja pagal priimtus susitarimus. Mokinių tarybos atstovai minėjo, kad kartą per metus yra organizuojamos integruotos dienos. Mokyklos vadovai skatina mokytojus vesti daugiau integruotų pamokų, tačiau šį procesą, pasak mokyklos direktorės, reikia dar stiprinti. Išorinio vertinimo metu pastebėta, kad mokytojai, realizuodami mokomųjų dalykų programas, dažniausiai siekia vidinės integracijos, mokymą grindžia mokinių turimomis žiniomis, vidiniais dalyko integraciniais ryšiais.

Klasės valdymas vertinamas gerai (3 lygis) ir yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas. 38,9 proc. pamokų stebėtas tinkamas klasės valdymas, orientuotas į daugumos mokinių mokymąsi, ir jis fiksuotas kaip stiprusis pamokos aspektas. Tinkamą mokinių elgesį lėmė numatytų taisyklių laikymasis, mokytojų reikalavimai buvo aiškūs ir suprantami daugumai mokinių, stebėti draugiški, pagarbūs tarpusavio santykiai. Pokalbiuose mokyklos bendruomenės nariai nurodė, kad mokyklos viena iš stiprybių – šilti, draugiški santykiai, geras mikroklimatas. Aiškiais taisyklėmis ir susitarimais grįstas klasės valdymas svarbus ugdant mokinių socialinius, emocinius gebėjimus bei mokant ir sutelkiant mokinių dėmesį į jiems prasmingą veiklą ir mokymąsi.

Ugdymas mokyklos gyvenimu vertinamas patenkinamai (2 lygis). 29,5 proc. stebėtų pamokų vyravo pagarbūs santykiai, gera mokinių savijauta, darbinga atmosfera. Iš stebėto mokinių elgesio pertraukų metu, jų veiklos pamokose, iš pokalbių su mokiniais darytina išvada, kad mokiniai iš dalies jaučiasi esantys mokyklos bendruomenės nariais ir yra įsipareigoję mokyklai. Į Mokinių tarybą deleguojama po du mokinius iš 5–10 klasės, tarybos veiklą kuruoja direktoriaus pavaduotoja ugdymui. Mokinių tarybos veikla neišskirtinė, aktyvumas nėra didelis – tai patvirtino pokalbiuose mokytojai ir direktoriaus pavaduotoja. Mokinių tarybos veikla daugiausia nukreipta į renginių organizavimą. Mokiniai skatinami dalyvauti įvairiose veiklose, akcijose, talkose. Pokalbyje su mokiniais buvo išskirti šie mokyklos renginiai: Diena kitaip, Kartų diena, Kaziuko mugė, Kalėdinis karnavalas, karinė edukacinė sveikatinimo stovykla „Sakale, lėk“, diskotekos ir ekskursijos. Mokykloje veikia 15 neformaliojo vaikų švietimo užsiėmimų. Daugiausia mokiniams siūloma menų ir sporto krypties būrelių. Mokiniai minėjo, kad labiausiai patinka skautų ir miško bičiulių būreliai. Mokykloje vykdoma pakankamai įvairi projektinė veikla, daugiausia mokinių apimantys projektai – respublikiniai projektai „Kam to reikia?“ ir „Solidarumo bėgimas“. Verta paminėti, kad mokykla organizuoja renginius ne tik

mokyklos, bet ir miestelio bendruomenei. Mokykloje vyrauja darbinga tvarka. Mokiniai pertraukų metu laiką leidžia jaukiuose erdvėse, kuriose ilsisi, bendrauja. Mokiniai stengiasi palaikyti tvarką mokykloje – patalpas palieka tvarkingas.

Vertinimo informacija fiksuojama TAMO dienyne. Išanalizavus paskutinių mėnesių informaciją elektroniniame dienyne, galima konstatuoti, kad mokiniams ir jų tėvams pateikiama detali informacija: vertinimai, pagyrimai ir pastabos, mokytojų siūlymai dėl konsultavimo ir pagalbos mokantis. Mokinių tėvams, kurie neturi galimybių prisijungti prie elektroninio dienyno, yra perduodamas popierinis ataskaitos variantas. Informacija tėvams perduodama ir kitais būdais: skambučiais ar žinutėmis telefonu, susitikimų, klasės susirinkimų metu ir pan. Kaip teigia mokytojai ir socialinė pedagogė, kiekvieno mėnesio pabaigoje klasių valandėlių metu yra aptariami mokymosi ir pažangos rezultatai, jeigu kyla problemų – tariamasi su tėvais, globėjais, dalykų mokytojais. Išanalizavę mokyklos dokumentų ir pokalbių medžiagą, išorės vertintojai konstatuoja, kad šią veiklą galima sustiprinti ir išplėsti, kartu su mokiniais ir jų tėvais aptariant mokinio mokymosi tikslus ir uždavinius bei pagalbos mokantis būdus, t.y. kalbėtis ne tik su tais, kurie patiria mokymosi sunkumų, bet ir su aukštesnių mokymosi rezultatų siekiančiais mokiniais. Nuo 2016 metų mokiniai pildo „Individualios mokinio pažangos lapus“, kurių veiksmingumas dar neaptartas. Mokiniai geba aiškiai įvardinti, kad neformaliojo švietimo metu įgytos kompetencijos ir įgūdžiai yra svarbūs ir vertinami – jie demonstruoja savo pasiekimus koncertų, parodų metu, gali dalyvauti bendruomenės organizuojamoje Kaziuko mugėje ir parduoti savo rankdarbius, atstovauti mokyklai įvairiuose renginiuose.

3. UGDYMO(SI) APLINKOS

Ugdymo(si) aplinkos Jurbarko r. Viešvilės pagrindinėje mokykloje yra paveikios (3 lygis).

Įgalinanti mokytiis fizinė aplinka tinkama (3 lygis), išskyrus įrangą ir priemones, kurių panaudojimas vertinamas patenkinamai (2 lygis). Aplinkų tinkamumas mokymuisi ir bendravimui (3 lygis) ir mokinių darbų panaudojimas mokyklos erdvių dekoravimui (3 lygis) yra stiprieji mokyklos veiklos aspektai.

Išanalizavę stebėtų pamokų vertinimo protokolus, išorės vertintojai konstatuoja, kad turimos mokymo priemonės iš dalies panaudojamos tinkamai. Ypač vertėtų atkreipti dėmesį į informacinių technologijų veiksmingesnį panaudojimą pamokose. Visi mokytojai (išskyrus dailės, muzikos, kūno kultūros ir technologijų) ir pagalbos mokiniui specialistai darbo vietose aprūpinti kompiuteriais, mokytojų kambaryje įrengtos dvi kompiuterizuotos darbo vietos, darželio pastate yra dvi kompiuterizuotos darbo vietos, veikia internetas, gamtamokslių dalykų ir anglų kalbos kabinetuose yra išmaniosios lentos, šešiuose kabinetuose įrengti projektoriai (šiuo metu nupirkti dar trys), mokykloje įrengtas informacinis centras, kuriuo gali naudotis visi mokytojai pagal poreikį – tai išorinio vertinimo metu buvo galima patvirtinti. Pamokose dažniausiai naudotos tradicinės mokymo priemonės: vadovėliai, sąsiuviniai, pratybos, lenta, kartais – dalomoji medžiaga. Pokalbiuose mokyklos bendruomenės nariai patvirtino, kad vadovėlių trūkumo neįveikiama.

Mokyklos fizinės aplinkos palankios mokymuisi ir bendravimui. Mokyklos bendruomenės nariai teigiamai vertina ugdymo įstaigos pastatus – istorinį, statytą 1905 metais (dar nerenovuotą) ir naują, renovuotą, didžiuojasi gražiai tvarkoma aplinka. Bendruomenės narius neramina nepakankamai saugi mokyklos teritorija (mokykla yra prie pat pagrindinio kelio, neaptverta). Visi pokalbiuose dalyvavę mokyklos bendruomenės atstovai akcentavo, kad mokykla yra šviesi ir jauki. Renovavus mokyklos ir darželio pastatus, pagerėjo sąlygos, padedančios tinkamai organizuoti ugdomąjį procesą. Mokykloje veikia biblioteka ir skaitykla, valgykla, yra sporto salė, dalykiniai kabinetai ir pradinio ugdymo klasės, informacinis centras, įrengti pagalbos mokiniui specialistų kabinetai. Nors savivaldybės skiriamų lėšų nepakanka, tačiau mokyklos bendruomenė stengiasi savo jėgomis atnaujinti ir tinkamai prižiūrėti vidaus erdves. Sutvarkytas vienas technologijų kabinetas (maisto gamyba, tekstilė), nupirktas reikalingų mokymo priemonių, pakeisti suoliai, įrengta maisto gaminimo erdvė, tačiau liko nesutvarkytas ir neaprūpintas naujomis priemonėmis kitas technologijų kabinetas (konstrukcinės medžiagos), kur būtina pakeisti senas stakles naujomis, saugesnėmis, įsigyti naujų įrankių, medžiagų. Mokyklos koridoriuose daug žaliųjų augalų, kuriuos, kaip teigia mokytojai, atneša mokyklos bendruomenės nariai ir mokiniai. Mokytojai teigiamai vertina įrengtą kraštotyrinės medžiagos kambarį, kuriame sukaupta nemažai informacijos apie mokyklą ir miestelį. Pirmame aukšte eksponuojama A. Sinkaus fotografijų

paroda su Viešvilės apylinkių vaizdais – sukurta erdvė ugdo meno suvokimą, stimuliuoja mąstymą ir kūrybą. Stadione ir kitose erdvėse prie mokyklos organizuojamos patrauklios mokiniams veiklos: judriosios pertraukos, vandens gėrimo, sveikatos stalas, mokslo metų pradžios renginys, olimpinė diena mokslo metų pabaigoje. Mokinių atstovai pokalbio metu akcentavo, kad turi idėją susikurti netradicinę erdvę, kur būtų galima susirinkti pertraukų metu, leisti laisvalaikį, laukti autobuso. Mokiniai tikisi, kad jų tėvai įsijungs į šios erdvės įkūrimą, o mokyklos vadovai jau yra numatę vieną kabinetą skirti šios erdvės įrengimui. Mokykloje nėra susirinkimams skirtos salės – tam išnaudojama erdvė prie mokytojų kambario. Mokytojai ir dalis mokinių teigia, kad tokios erdvės pakanka. Daugumoje kabinetų interjeras kuria gerą nuotaiką bei mokinių amžiui būdingą jaukumą.

Mokinių darbų panaudojimas mokyklos erdvių dekoravimui paveikus. Daugumoje kabinetų yra eksponuojami mokinių darbai, susiję su klasės gyvenimu ir mokomųjų dalykų medžiaga. Mokinių darbai panaudojami mokyklos erdvių apipavidalinimui: piešiniai, darbai iš technologijų pamokų, neformaliojo švietimo „Rankdarbių“ būrelio, prevencinės grupės „Taškas“ narių darbai. Kai kurie darbai nėra nauji (2007, 2010 metų), tačiau mokyklos bendruomenės atstovai teigia, kad tai dovanoti mokyklai kūriniai, jie yra vertinami, todėl eksponuojami. Savitumo suteikia „Rankdarbių“ būrelio narių pagaminti pelėdžiukai, kuriais šiemet papuoštos mokyklos erdvės, stenduose eksponuojami mokinių darbai (Kraštotyros būrelio senovinės Viešvilės apylinkių nuotraukos įkomponuotos mokinių piešiniuose; jaunųjų miško bičiulių darbai). Koridoriuose yra tinkamų erdvių mokinių poilsiui, bendravimui (minkštasuoliai ir staliukai), interjerą paįvairina mokinių puošti suoliukai. Pokalbių metu mokiniai patvirtino, kad jie teigiamai vertina mokyklos interjerą, tačiau pageidautų kai kurias erdves atnaujinti, puošti, piešti ant sienų – taip, kaip buvo daroma anksčiau. Ši informacija leidžia daryti išvadą, kad mokiniai jaučiasi mokyklos kūrėjais ir šeimininkais, jie vertina bendrakūrą, kaip galimybę veikti drauge ir įgyvendinti kūrybinius sumanymus. Išorės vertintojai daro išvadą, kad aplinkų tinkamumas mokymuisi ir bendravimui bei mokinių darbų panaudojimas mokyklos erdvių dekoravimui yra stiprieji mokyklos veiklos aspektai.

Mokymasis be sienų vertinamas gerai (3 lygis).

Mokymasis ne mokykloje vertinamas gerai (3 lygis). Mokyklos teritorija ir aplinkos tinkamai panaudojamos ugdymui. Siekiant plėtoti edukacinių erdvių panaudojimo galimybes mokykloje bei jas pritaikyti ugdymo procese 2016 metų vasario mėnesį sudaryta septynių darbuotojų edukacinių erdvių kūrimo mokykloje grupė (vadovė – direktorės pavaduotoja ugdymui R. Augustienė). Mokykloje yra įkurtas informacinis centras, veikia mokyklos biblioteka su skaitykla, kraštotyrinės medžiagos kambarys, kur mokytojai gali organizuoti pamokas ir neformaliojo švietimo veiklas. Kaip pažintinės edukacinės erdvės yra ir mokyklos koridoriai, kur pateikiama ir nuolat atnaujinama aktuali informacija. Europos Sąjungos lėšomis atnaujintas sporto aikštynas, sutvarkyta mokyklos teritorija, įrengtos poilsio zonos. Mokykla apdovanota Švietimo ir mokslo ministerijos padėkos raštu už individualumo paieškas tvarkant aplinką.

Mokytojai domisi mokymosi ne mokykloje – gamtoje, kultūros įstaigose, įmonėse ir kitose aplinkose – galimybėmis ir organizuoja realaus pasaulio pažinimu pagrįstą ugdymą už mokyklos ribų esančiose aplinkose. Išorinio vertinimo metu trys ugdomosios veiklos vyko ne mokykloje. Jaunųjų miško bičiulių neformaliojo švietimo veikla vyko Viešvilės valstybinio gamtinio rezervato teritorijoje, kitas neformaliojo švietimo užsiėmimas „Rankdarbiai“ vyko kultūros centre. Vienas 8 klasės mokinys dalyvavo rajoniniame meninio skaitymo konkurse, kuriame užėmė I vietą. Pokalbiuose su išorės vertintojais mokyklos bendruomenės nariai pasakojo apie mokyklos vykdomas edukacines išvykas, veiklas mokinių tėvų darbovietėse. Tokių veiklų aprašymų galima rasti mokyklos interneto svetainėje. Mokymasis ne mokykloje aktualizuoja ugdymą, suteikia mokiniams galimybę įgyti įvairesnės patirties, būti mokomiems įvairesnių žmonių ir susieti mokymąsi su savo interesais. Todėl ugdymas už mokyklos ribų traktuojamas kaip vienas stipriųjų mokyklos veiklos aspektų.

Mokymasis virtualioje aplinkoje vertinamas patenkinamai (2 lygis). Mokykla neblogai apsirūpinusi informacinėmis komunikacinėmis priemonėmis ir mokytojams sudarytos visos sąlygos jas naudoti ugdymo procese. Visos mokytojų darbo vietos kompiuterizuotos. Daugumoje kabinetų yra daugialypės terpės projektoriai, trijuose kabinetuose išmaniosios lentos. Todėl mokytojai gali ne tik įdomiau ir vaizdingiau pateikti mokomąją medžiagą, bet jas panaudoti ir įtraukti į veiklą pačius mokinius. Esant galimybėms mokytojai savo darbe naudoja informacines komunikacines technologijas. Tačiau daugeliu atvejų IKT naudota tradiciškai: mokymo(si) medžiagai pateikti, informacijai

vizualizuoti, pamokos temai ir uždaviniui skelbti. Tarptautinio Informacinių technologijų taikymo švietime tyrimo (SITES, 2006) rezultatai atskleidė, kad tokiose pamokose informacinių technologijų taikymas nelemia geresnių mokinių mokymosi rezultatų ir turi gerokai mažesnę įtaką ugdymo proceso veiksmingumui. Šiuolaikinė mokykla atsakinga už tai, kad mokiniai įgytų žinių ir gebėjimų, būtinų profesionaliam informacinių technologijų vartojimui. Nors dauguma mokyklos mokytojų teisingai suvokia modernių mokymo(si) priemonių įtaką ugdymo procesui, šiuo metu nėra pasiekta, kad IKT būtų veiksmingai naudojamos ne tik mokymui, bet ir mokymuisi kaip priemonė mokymo(si) tikslui pasiekti. Todėl išorės vertintojų komanda, kaip vieną iš tobulintinų veiklos aspektų, išskiria įvairiapusišką IKT panaudojimą pamokose. Tikėtina, kad įvairiapusiškai ir veiksmingai naudojant IKT būtų sudarytos palankesnės sąlygos dalykų pamokas organizuoti sąveikos ir mokymosi pedagoginės paradigmos kontekste (užtikrinant interaktyvią mokinių sąveiką su mokymosi priemonėmis). Toks mokymasis skatintų motyvaciją, tobulintų mokėjimo mokytis, komunikavimo ir kitas kompetencijas.

Virtualių mokymo aplinkų naudojimas ir poveikis mokinių dalykinių ir bendrųjų kompetencijų ugdymui neišskirtinis. Mokykla informaciją apie savo veiklą, teisės aktų nustatyta tvarka skelbia savo interneto svetainėje <http://www.viesvile.com/vmokykla>. Ši svetainė pakankamai informatyvi, joje pateikiama su bendrąja mokyklos veikla ir ugdymu susijusi informacija. Informacijos teikėjai – mokyklos administracija ir mokytojai. Mokykla profilių socialiniuose tinkluose neturi. Susitikimų su vertintojais metu mokytojai teigė, jog siekiant tobulinti taikomus būdus ir ieškant naujų galimybių naudojami portalais sodas.ugdome.lt, mokinukai.lt, portalas.emokykla.lt, peliukai.lt, tačiau stebint pamokas tiesioginis šių ugdymo aplinkų naudojimas neužfiksuotas.

4. LYDERYSTĖ IR VADYBA

Jurbarko r. Viešvilės pagrindinėje mokykloje Lyderystė ir vadyba vertinama vidutiniškai (2 lygis), išskyrus temą Mokymasis ir veikimas komandomis, kuri vertinama gerai (3 lygis).

Vizija nurodo mokyklos perspektyvą, susijusią su mokyklos kontekstu: atvira miestelio, rajono aktualijoms, puoselėja humanistines nuostatas. Pokalbiuose su mokyklos bendruomenės nariais tik pedagoginės bendruomenės atstovai galėjo savais žodžiais nusakyti mokyklos perspektyvą. Vizija orientuota į besimokančios bendruomenės kūrimą, atvira, pilietiška, puoselėjanti vertybes, nukreipta į ateitį ir iš dalies atitinka Valstybinę švietimo strategiją, tačiau neaišku, kaip mokykla prisideda prie savivaldybės strateginių tikslų įgyvendinimo.

Mokyklos strateginį, mokslo metų veiklos planą kūrė darbo grupė, atsižvelgdama į mokyklos bendruomenės pasiūlymus. Mokyklos veiklos dokumentai pristatomi mokyklos savivaldos institucijose, jiems pritariama. Mokykla, įgyvendindama Strateginį veiklos planą 2013–2016 m., rengia mokslo metų veiklos planus, kurie įgyvendina dvimečio mokyklos ugdymo plano tikslus. Mokykla, analizuodama Strateginio veiklos plano 2013–2016 m. tikslų ir uždavinių įgyvendinimą, tik dalyje laukiamų rezultatų nurodė konkretų rezultatą, kuris daugiausia yra aprašomojo pobūdžio, nusakantis vykusias veiklas (pavyzdžiui, mokytojai aptaria, kaip sekasi taikyti aktyvaus mokinių darbo pamokoje metodus, pasidalija gerąja darbo patirtimi; sistemingai buvo atnaujinamos mokinių žinios apie žalingų įpročių neigiamas pasekmes ir pan.). Mokykla, išanalizavusi strateginio plano įgyvendinimą, priėmė sprendimą, kad dalis priemonių liko neįgyvendinta, todėl kreipėsi į savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją dėl strateginio plano pratęsimo vieneriems metams, ir planas buvo pratęstas. Apie planų koregavimą pokalbiuose dalyvavę mokyklos bendruomenės nariai nieko negalėjo pasakyti, išskyrus mokyklos vadovus, kurie teigė, kad veiklos planai nėra koreguojami, tik mėnesio veiklos planuose galima pamatyti papildomas veiklas, kurios nebuvo suplanuotos mokslo metų veiklos planuose.

Išteklių paskirstymas yra tinkamas, nors pastaruosius trejus metus mokyklai tik iš dalies pakako mokinio krepšelio lėšų ugdymo planui įgyvendinti. Lėšų trūksta kitiems mokinių poreikiams tenkinti (konsultacijoms, pasirenkamiesiems dalykams, moduliams), mokytojams apmokėti už papildomus darbus, mokytojų kvalifikacijai tobulinti. Mokykla jau dvejus metus iš eilės neturi galimybės organizuoti seminarų mokykloje visiems mokytojams, tačiau mokytojai stengiasi dalyvauti nemokamuose seminaruose ir mokymuose. Atkreiptinas dėmesys, kad mokykla priėmė susitarimą nemažinti neformaliojo vaikų švietimui skirtų valandų ir pagal galimybes racionaliai naudoja lėšas vadovėliams ir mokymo priemonėms įsigyti. Skiriamas savivaldybės biudžetas tik iš dalies atitinka mokyklos poreikius (trūksta lėšų vidaus patalpų remontui, prekėms, reikalingoms ūkio reikmėms

įsigyti), todėl mokykla pagal galimybes ieško rėmėjų, kreipiasi pagalbos į vietinius verslininkus. Pokalbyje su direktore buvo išsiaiškinta, kad gautos 2 proc. GPM lėšos dažniausiai naudojamos remonto darbams, edukacinėms erdvėms įrengti, o informacinėms technologijoms įsigyti, elektroninio dienyno, interneto ryšio paslaugoms apmokėti papildomai lėšų skiriama iš savivaldybei skirtų 7 proc. MK lėšų. Taip pat lėšų remonto darbams skiriama ir iš savivaldybės biudžeto, pateikus motyvuotą prašymą (pavyzdžiui, praėjusiais metais skirta lėšų I aukšto koridorių grindų dangai pakeisti, o šiemet planuojama prašyti lėšų II aukšto koridorių grindų dangai).

Apie savo pažangą mokykla skelbia švietimo informacinėje sistemoje. Vizito metu nustatyta, kad mokslo metų pradžioje sudaryta penkių narių įsivertinimo grupė, kurią sudaro keturi mokytojai ir direktoriaus pavaduotoja (grupės koordinatorė), todėl beveik visi grupės nariai yra nauji, išskyrus vieną mokytoją, kuriai skirtas konsultantės vaidmuo. Mokykloje taikoma praktika kas dvejus metus keisti grupės sudėtį. Taip tikimasi, kad šioje srityje padirbės ir įgis tiriamosios veiklos kompetencijos kuo daugiau mokyklos mokytojų. Naujai išrinkti mokytojai teigė, kad tai yra sunkus darbas, reikalaujantis daug laiko sąnaudų, bet vis dėlto mano, kad įsivertinimas yra reikalingas ir svarbus procesas. Mokykla kiekvienų metų pabaigoje atlieka platųjį, o pavasarį vykdo giluminį įsivertinimą, jų rezultatai yra pristatomi savivaldos institucijose. Darbo grupė planuoja savo veiklą, kuria iliustracijas, stengiasi naudoti įvairesnius įsivertinimo metodus, tačiau dažniausiai vykdoma anketinė apklausa, dokumentų analizė ir tik kartais taikomas interviu metodas bei pamokų stebėjimas. Pasak grupės narių, šį metodą taikyti sudėtinga, nes dalis jų dirba keliose mokyklose. Įsivertinimo procesas iš dalies vyksta nuosekliai (pavyzdžiui, 2016 metais nebuvo vykdytas giluminis įsivertinimas), tačiau svarbu paminėti ir tai, kad mokykla jau bandė vykdyti platųjį veiklos įsivertinimą pagal atnaujintus rodiklius. Išanalizavus mokyklos veiklos planus, pasikalbėjus su mokyklos vadovais, darbo grupe nustatyta, kad veiklos kokybės įsivertinimo duomenys tik iš dalies naudojami veiklai tobulinti, rezultatų panaudojimas yra daugiau instrumentinis, naudojamas paremti administracinius sprendimus, kurie mažai reflektuojami visoje mokyklos bendruomenėje. Vidaus įsivertinimas dar nėra tapęs mokykloje vykstančių mokymosi procesų dalimi.

Lyderystė neišskirtinė (2 lygis). Pastebėta, kad mokyklos administracija pasitiki mokytojais, laiko juos savo sričių lyderiais, geba nurodyti veiklas, kuriose pastarieji dominuoja. Mokykloje pasidalytoji lyderystė skatinama sudarant darbo grupes ir tokiu būdu įgalinant pedagoginės bendruomenės narius aktyviau dalyvauti gerinant mokykloje vykstančius procesus, tačiau tai tik iš dalies užtikrina ugdymo kokybę. Mokytojai turi galimybę pasirinkti, kurioje darbo grupėje norėtų dalyvauti, vėliau šios grupės yra tvirtinamos direktoriaus įsakymu. Darbo grupės sukuriama atlikti tam tikrus darbus, vykdyti funkcijas, tačiau jų veikla nėra pakankamai išplečiama ir tik iš dalies padeda išreikšti ir pastiprina formalius ir (ar) neformalius mokytojų ir mokinių lyderystės vaidmenis. Mokinių lyderystė daugiausia skatinama per Mokinių tarybos veiklą. Pokalbyje su bendruomenės nariais buvo paminėta, kad mokiniams trūksta iniciatyvumo, motyvacijos, tačiau jeigu skiriama užduotis, jie ją atlieka. Mokinių tarybos nariams buvo sunku išskirti mokyklos lyderius – tiek mokinius, tiek mokytojus. Mokyklos vadovai stengiasi motyvuoti ir mokinius, ir darbuotojus, todėl mokyklos švenčių metu už gerą darbą, pasiekimus, laimėjimus įteikiami padėkos raštai, aptarnaujančiam personalui už gerą darbą dažniausiai padėkojama žodžiu.

Pasitikėjimas mokyklos vadovais vertinamas gerai (3 lygis) ir yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas. Mokyklai vadovauja kompetentingi, atsidadę mokyklai ir atsakingai į darbą žiūrintys vadovai, kurie naudojami aktualiausia šiuolaikine informacija, tinkamais vadovavimo įgūdžiais: gebėjimu inicijuoti, komunikuoti, organizuoti personalo darbą ir mokymą, deleguoti įpareigojimus. Dauguma sprendimų mokykloje priimami kolegialiai. Kiekvieno mėnesio pradžioje organizuojami mokytojų pasitarimai, kurių metu aptariamos problemos, pasidžiaugiama darbo rezultatais, pateikiama svarbi informacija. Savivaldos institucijų pasitarimuose dažniausiai analizuojamas mokinių mokymasis, lankomumas, elgesys, priimami susitarimai, sprendimai, kurių dauguma sėkmingai įgyvendinami. Pokalbių metu dauguma bendruomenės narių teigė, kad vadovai išklauso, duoda patarimų yra dėmesingi, mokykloje vyrauja tarimosi kultūra, todėl visi sprendimai priimami skaidriai, mokykla yra atvira. Mokyklos vadovai buvo įvardinti kaip šios mokyklos lyderiai. Apibendrinant daroma išvada, kad mokykloje esantys sprendimų priėmimo būdai ir kultūra sudaro galimybes įsitraukti daugumai bendruomenės narių atstovų, todėl pasitikėjimas mokyklos vadovais yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas.

Mokyklos savivaldos veikla vidutiniška (2 lygis). Rengiant mokyklos veiklos dokumentus, svarstant materialinių išteklių panaudojimo ir turtinimo klausimus, numatant priemones strateginiams tikslams pasiekti administracija bendradarbiauja su savivaldos institucijomis, stengiasi atstovauti visų mokyklos bendruomenės narių interesams, tačiau šis procesas yra iš dalies formalus: savivaldos institucijos atlieka pritariamąjį vaidmenį, pritaria planų projektams, lėšų paskirstymui, panaudojimo ataskaitoms, bet nesvarstomas planų koregavimas, mažai teikiama siūlymų dėl ugdymo kokybės gerinimo. Savivaldos institucijų veikla nukreipta į renginių, švenčių organizavimą, mokinių elgesio svarstymą, iniciatyvas dėl mokyklos aplinkų kūrimo. Išanalizavus įsivertinimo ir pažangos anketų rezultatus, pateiktus NMVA, darytina prielaida, kad savivaldos institucijų aktyvumas yra vidutiniškas, nes per metus tiek mokinių, tiek tėvų iniciatyva priimama tik po du sprendimus. Pokalbiuose paminėtos šios tėvų iniciatyvos: dėl mokinių elgesio vertinimo, prisidėjimo prie mokinių karjeros ugdymo bei mokinių siūlymai dėl laisvalaikio erdvių įkūrimo, dėl mokinio elgesio taisyklių pakeitimo ir socialinės veiklos nuostatų.

Mokymasis ir veikimas komandomis Viešvilės pagrindinėje mokykloje geras (3 lygis), išskyrus bendradarbiavimą su tėvais, kuris yra patenkinamas (2 lygis). Geranoriškumu grįsti mokyklos bendruomenės santykiai (3 lygis) ir bendradarbiavimas su vietos bendruomene ir socialiniais partneriais (3 lygis) yra stiprieji mokyklos veiklos aspektai.

Mokyklos personalas laiko save viena komanda, tai patvirtino dauguma (apie 80 proc.) pokalbiuose dalyvavusių mokyklos bendruomenės narių. Vertinimo metu ypač išryškėjo personalo gebėjimas susitelkti, palaikyti vieni kitus, atskleisti stipriausias personalo ir bendruomenės savybes. Tikėtina, kad geranoriški daugumos mokytojų ir pagalbinio personalo darbuotojų santykiai turi teigiamos įtakos mokinių savijautai, nuostatoms ir vertybių ugdymuisi. Dauguma (apie 80 proc.) vertinimo metu kalbintų mokinių mokyklos stiprybę įvardijo gerus santykius ir mokinių ir mokytojų bendradarbiavimą, teigdami, kad „...galima pas kiekvieną mokytoją nueiti ir paklausti to, kas rūpi.“ Mokytojai patvirtino, kad mokykloje kolektyvo santykiai yra grindžiami geranoriškumu: „...nesi paliktas vienas, kylančios problemos yra sprendžiamos. Svarbiausia, kad yra poreikis paklausti, kaip tau sekasi. Visi žino, kas mokykloje vyksta“. Kolegialus grįžtamasis ryšys suteikia mokytojams jų darbų ir nuopelnų pripažinimą ir informaciją, padedančią išsikelti tikslus savo darbe ir tobulinti ugdymo procesą. Mokytojai teigiamai vertina administracijos sudaromas sąlygas tobulinti kvalifikaciją. Pokalbiuose ne kartą buvo akcentuota, kad dauguma mokytojų noriai vyksta į seminarus, mokymus, o grįžę pasidalina informacija su kolegomis. Mokytojai dalyvauja susitikimuose su kolegomis rajone. Mokyklos mokytojai vertina ir geba pasidžiaugti vieni kitų ir mokinių pasiekimais. Vertinimo metu vienas mokinsys dalyvavo rajoniniame skaitovų konkurse – jam ir jo mokytojai grįžus, mokyklos bendruomenė sveikino ir džiaugėsi puikiu pasirodymu. Mokyklos vadovai teigiamai vertina pamokų stebėjimo ir atvirų pamokų praktiką ir planuoja šią veiklą išplėtoti. Jauniems mokytojams, kurių kasmet atvyksta bent po vieną, paskiriamas mokytojas-kuratorius. Kolegialaus mokymosi pavyzdys iš dalies atsiskleidė ir pokalbyje su mokyklos veiklos įsivertinimo grupe – jaunoms specialistėms patirtį perduoda ne vienerius metus šioje srityje dirbanti mokytoja. Direktorės pavaduotoja patvirtino, kad šioje mokykloje išvykoms, ekskursijoms visuomet keliami pažintiniai ir edukaciniai tikslai – mokytojai suplanuoja aplankyti ugdymo įstaigas kituose regionuose, pasisemti patirties ir žinių iš kolegų. Tokie patys tikslai keliami ir mokinių išvykoms. Apibendrinę pateiktus argumentus išorės vertintojai daro išvadą, kad mokyklos bendruomenės santykiai yra geranoriški, prisideda prie ugdymo proceso tobulinimo ir yra stiprus mokyklos veiklos aspektas.

Tėvų informavimo ir švietimo sistema iš dalies atitinka tėvų poreikius ir mokyklos specifiką. Mokytojai domisi tėvų galimybėmis padėti vaikams ir pasiūlo pagalbą, susirinkimų metu pateikia aktualios informacijos, susijusios su pedagoginių, psichologinių problemų sprendimu. Mokytojai ir tėvai bendradarbiauja patenkinamai, dažnai iniciatyvą rodo mokytojai, ypač jei kyla mokymosi ar elgesio problemų. Mokytojai ir tėvai įvardija tradicinius bendravimo ir informacijos pasikeitimo būdus: skambučiai telefonu, individualūs pokalbiai, tėvų susirinkimai, apsilankymai namuose. Mokyklos veiklos dokumentuose užfiksuota ir pokalbiuose dažnai buvo išsakyta mintis, kad dalies mokinių tėvų aktyvumas mokyklos gyvenime ir domėjimasis vaikų pasiekimais galėtų būti didesnis. Mokyklos tarybos nariai teigė, kad siekia daugiau mokinių tėvų įtraukti į mokyklos veiklą, turi idėjų prisijungti prie tėvų savaitės organizavimo, sudominti tėvus, sustiprinti bendradarbiavimą. Mokinių tėvus stengiamasi įtraukti į netradicines veiklas (pavyzdžiui, kvietė močiutes, organizavo mokyklos gimtadienį), tėvai gausiau renkasi į renginius, jei meninėje programoje dalyvauja vaikai.

Sėkminga tėvų įtraukimo veikla Mokyklos tarybos nariai įvardijo pasakų skaitymą vaikams per pietų miegą ikimokyklinio ugdymo grupėje – ši veikla sudomino ir vaikus, ir tėvus. Mokyklos tarybos nariai ištraukia į vaikų ugdymą organizuodami sportines, pažintines, karjeros ugdymo veiklas, kartais teikia pasiūlymus dėl mokyklos veiklos tobulinimo (pavyzdžiui, dėl mokinių uniformų nešiojimo). Bendradarbiavimas su tėvais yra patenkinamas, mokinių tėvų atstovai ir mokytojai pabrėžia bendradarbiavimu grįstą atmosferą bei aktyvumo dalyvaujant mokyklos gyvenime stiprinimą.

Mokykla yra atvira bendravimui, pasikeitimams, socialinių ryšių užmezgimui ir puoselėjimui įstaiga. Mokyklos vadovai patvirtina, kad dauguma miestelyje įsikūrusių įstaigų yra mokyklos socialinės partnerės, su jomis vykdoma įvairiapusė veikla: kultūrinė (bendri renginiai visai miestelio bendruomenei), darbinė (miestelio ir jo apylinkių tvarkymo darbai), socialinė (paramos ir pagalbos akcijos), pilietiškumo ugdymo, mokinių rengimo karjerai ir kt. Geri mokyklos ryšiai su seniūnijoje esančiomis įstaigomis, socialiniais partneriais padeda mokiniams ugdytis socialines, komunikavimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, pažinimo kompetencijas. Metodinės tarybos nariai teigė, kad mokykla išsiskiria iš kitų ugdymo įstaigų bendruomeniškumu, pozityvumu, paveikiu bendradarbiavimu su socialiniais partneriais. Mokyklos sporto, informacinių technologijų baze gali naudotis visi mokyklos bendruomenės nariai. Remiantis mokyklos dokumentų ir pokalbių su mokyklos bendruomenės nariais analize galima teigti, kad vyksta glaudus bendradarbiavimas tarp mokyklos ir kitų institucijų, besirūpinančių vaikų socializacija. Bendradarbiaujama su Mažosios Lietuvos Jurbarko krašto kultūros centru – vykdoma nemažai bendrų renginių. Aktyvūs mokyklos partneriai yra Jurbarko r. policijos komisariato darbuotojai, Jurbarko miškų urėdijos Kalvelių girininkijos miškininkai ir kt. Siekdama užsibrėžtų tikslų mokykla paveikiai bendradarbiauja su Viešvilės „Skalvijos“ vaikų globos namais, seniūnija, Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių rinktinės Viešvilės užkarda, girininkijomis, Jurbarko r. Smalininkų Lidijos Meškaitytės pagrindine ir Smalininkų technologijų ir verslo mokyklomis, Jurbarko Antano Giedraičio-Giedriaus gimnazija ir kt. Prasmingas bendradarbiavimas sieja mokyklą ir motorizuotos pėstininkų brigados „Geležinis vilkas“ karius – bendri renginiai, susitikimai padeda įgyvendinti pilietiškumo ugdymo tikslus. Pokalbyje su Mokyklos tarybos nariais ne kartą buvo akcentuota, kad mokykla yra bendruomenę telkiantis centras, daugumą bendruomenės narių sieja emocinis ryšys su mokykla – šią mokyklą yra baigę kelių kartų atstovai. Teigiamai vertindami mokyklos ir socialinių partnerių bendradarbiavimą, Mokyklos tarybos nariai išreiškia susirūpinimą dėl naujų mokytojų pritraukimo galimybių, nes tai vienas iš būdų susipažinti su naujovėmis ugdymo procese. Mokyklos atvirumą demonstruoja ir požiūris į tėvų, socialinių partnerių, Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vertinimus, kurie, kaip teigia dauguma mokytojų, iš šalies padeda pamatyti ir stipriąsias, ir tobulintinas veiklos sritis. Verta atkreipti dėmesį, kad mokiniai teigiamai vertina mokykloje veikiančių organizacijų veiklas, pavyzdžiui, Skautų, ir pageidautų, kad būtų atnaujinta Šaulių organizacijos veikla. Mokyklos tinklaveika padeda siekti užsibrėžtų tikslų: bendradarbiavimo stiprinimo, karjeros planavimo, pilietiškumo ugdymo. Partnerystė turi galias tradicijas, kurios yra puoselėjamos ir planuojamos. Apibendrinę išvardintus argumentus išorės vertintojai teigia, kad bendradarbiavimas su vietos bendruomene ir socialiniais partneriais yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas.

Pedagogų asmeninis meistriškumas ir kompetencija neišskirtinė (2 lygis). Mokyklos pateiktomis duomenimis vizito metu dirbo 22 pedagoginiai darbuotojai. Iš 22 mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (iš jų du mokyklos vadovai) du (9 proc.) turi mokytojo metodininko, dešimt (45,5 proc.) – vyresniojo mokytojo, aštuoni (36,5 proc.) – mokytojo kvalifikacines kategorijas, socialinis pedagogas ir specialusis pedagogas įgiję vyresniojo pedagogo kvalifikacinę kategoriją. Nuolatinis profesinis tobulėjimas vertinamas vidutiniškai (2 lygis). Mokykloje keliami aukšti mokytojų veiklos lūkesčiai. Mokyklos pateiktoje informacijoje teigiama, kad mokykla iš savo mokytojų tikisi, jog jie ugdys pilietišką, kūrybingą, gebantį kritiškai mąstyti jauną žmogų ir patys sieks nuolat mokytis. Mokykloje yra susitarta dėl kvalifikacijos kėlimo kryptį dvejais metams (pamokos kokybės tobulinimas; inovatyvūs mokymosi metodai: nuo metodo iki praktikos; IKT programų taikymas pamokose ir kitoje ugdymojoje veikloje). Pokalbyje su vertintojais mokytojai teigė, kad jiems sudaromos sąlygos kelti kvalifikaciją kursuose, seminaruose, išvykose, mokytis vieniems iš kitų, tačiau individualus kvalifikacijos tobulinimo poveikis ugdymo kokybei neanalizuojamas. Vertinimo metu pastebėta, kad mokytojų kvalifikacijos tobulinimo metu įgytos žinios ir gebėjimai ne visada yra tvarūs ir sukuria tinkamą pridėtinę vertę pamokoje (pavyzdžiui, aktyvieji mokymo metodai kaip stiprusis pamokos aspektas stebėtas vienoje pamokoje, o IKT panaudojimas kaip stiprusis mokymosi aspektas

stebėtas dviejose pamokose, tuo tarpu mokymosi metodų įvairovė ir įvairiapusiškas IKT panaudojimas pamokoje įvertinti kaip tobulintini mokyklos veiklos aspektai). Mokyklos direktorės teigimu, mokykloje nebuvo organizuotos diskusijos apie gero darbo sampratą – daugiau orientuojamasi į mokinių pasiekimų aptarimą ir vertinimą.
